

H. van Gennip
Laan Ten Boomen 49
5715 AA Lierop

Belfeld, 28 mei 2015

Flora- en fauna-inspectie Maaijkantsestraat te Ulicoten

door: ir. Hans Hovens, Faunaconsult
in opdracht van: H. van Gennip

Inleiding

H. van Gennip wil de varkenshouderij aan de Maaijkantsestraat te Ulicoten uitbreiden en heeft via FarmConsult aan Faunaconsult opdracht gegeven een flora- en fauna-inspectie uit te voeren. Omdat voor het project al een vergunning is afgegeven op grond van de Natuurbeschermingswet (ex artikel 19d lid 1), wordt in dit rapport alleen gekeken naar natuurwaarden in en nabij het plangebied.

Beschrijving plangebied en voorgestane situatie

De huidige situatie in het plangebied is weergegeven in figuur 1. Figuur 2 geeft de voorgestane situatie weer. De daarin weergegeven nummers 1, 2, 3, 4 en 5 en de gebouwen te Maaijkant 11 zijn bestaande gebouwen die behouden blijven en dus buiten het plangebied vallen.

Nummer 6 geeft de locatie weer waar een nieuwe varkensstal zal worden gerealiseerd (zie figuren 5 en 6). Hier bevindt zich nu grasland dat is begroeid met Engels raaigras, kropbaar en zachte dravik.

Nummer 7 geeft de locatie weer waar een parkeerplaats zal worden gerealiseerd (zie figuren 3 en 4). Hier bevindt zich een grasland (met eenzelfde soortensamenstelling als het hiervoor beschreven grasland) en een houtsingel met soorten als grauwe abeel, ruwe berk, zomereik, haagbeuk, meidoorn en gewone vlier. Naast de parkeerplaats zullen er extra houtsingels en twee natuurlijk ogende retentievijvers worden gerealiseerd. De houtsingel tussen locaties 1 en 7 zal worden verwijderd.

Figuur 1. De huidige situatie in het plangebied (rood omlijnd).

Figuur 2. De voorgestane situatie (Bron: Paumen, s.a.).

Figuur 3. Zicht op locatie 7 vanaf de Maaijkantsestraat.

Figuur 4. Zicht op locatie 7 vanuit het westen, met op de achtergrond de gebouwen aan de Maaijkant 11.

Figuur 5. Zicht op locatie 6 vanaf de Maaijkantsestraat.

Figuur 6. Zicht op locatie 6 vanuit het westen.

De Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van circa 500 plant- en diersoorten. Het gaat hierbij om alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen en enkele bij AMvB (Stb. 523, 2000) speciaal aangewezen plant- en diersoorten. Uitgangspunt van de wet is het 'nee, tenzij'- beginsel. Slechts voor een beperkt aantal handelingen kan op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend voor de verboden uit artikel 8 t/m 11 van de wet (voor zover hiervoor niet reeds op basis van een ander artikel vrijstelling of ontheffing kan worden verleend). Voorwaarde daarbij is dat met de voorgenomen activiteit geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kort gezegd worden de onder de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten in drie categorieën opgedeeld, met elk een ander regime wat betreft ontheffingen:

1. algemene soorten (FF1);
2. overige soorten (FF2);
3. streng beschermde soorten (FF3).

De categorie 'algemene soorten' - zoals mol en konijn - is voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.

De categorie 'overige soorten' is eveneens voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits die activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode. In zo'n code geeft een sector zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Bijvoorbeeld altijd eerst inventariseren waar de soorten precies voorkomen en daar met de werkzaamheden rekening mee houden (door een hol af te schermen of de standplaats van planten aan te geven). Als een sector nog niet beschikt over een goedgekeurde gedragscode, dan moet er bij ruimtelijke ingrepen bij eventueel voorkomende verblijfplaatsen van beschermde soorten van de categorie overige soorten een ontheffing worden aangevraagd. Daarbij kan worden volstaan met een zogenaamde lichte toetsing. Dat houdt in dat de voorgenomen maatregelen 'geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort'.

De categorie 'streng beschermde soorten' omvat de soorten die worden genoemd in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet en alle inheemse vogels. Voor de categorie 'streng beschermde soorten' wordt slechts in een beperkt aantal situaties een vrijstelling verleend. Voor ruimtelijke ontwikkelingen geldt géén vrijstelling en moet dus altijd een ontheffing worden aangevraagd. Een ontheffingsaanvraag voor streng beschermde soorten wordt getoetst aan drie criteria (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005):

- 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 2) er is geen goed alternatief
- 3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde belangen:
 - Onderzoek en onderwijs;
 - Repopulatie en herintroductie;
 - Bescherming van flora en fauna;
 - Veiligheid van het luchtverkeer;
 - Volksgezondheid of openbare veiligheid;
 - Dwingende redenen van openbaar belang;
 - Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom
 - Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
 - Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
 - Bestendig gebruik;
 - Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets en aan alle drie criteria moet worden voldaan.

In sommige gevallen gelden bovendien aanvullende toetsingscriteria. Als het gaat om een ontheffingaanvraag in het kader van

- bestendig beheer en onderhoud in landbouw of bosbouw, of
- bestendig gebruik, of
- ruimtelijke inrichting of ontwikkeling,

én het gaat om 'streng beschermde soorten' en/of vogelsoorten, dan wordt extra getoetst op het volgende criterium:

4) de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'.

Werkwijze

Op 27 mei 2015 heeft Faunaconsult het plangebied en de directe omgeving ervan bezocht. Daarbij werden de aanwezige biotopen beoordeeld op hun geschiktheid als habitat voor beschermde diersoorten en beschermde planten. Tevens werd er gezocht naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde zoogdieren. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, holen, eekhoornnesten en potentieel geschikte verblijfplaatsen. Ten aanzien van vogels werd er gezocht naar jaarrond beschermde vogelnesten en locaties waar tijdens het broedseizoen omgevingsscansoorten zouden kunnen broeden (dat zijn soorten waarvan het ministerie een omgevingsscan eist (Dienst Regelingen, 2009b). Aan de hand van relevante verspreidingsgegevens (Bos et al., 2006; RAVON, 2004, 2006, 2007, 2010, 2011 en 2013; en www.waarneming.nl) is vervolgens ingeschat welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen. Tijdens het veldbezoek werden ook de schuren aan de Maaijkant 11 van binnen geïnspecteerd op mogelijk voorkomende uilennesten. Daarnaast werd het gebied in een straal van 100 meter rond het plangebied afgezocht naar jaarrond beschermde vogelnesten en dassenburchten.

Bevindingen

Zoogdieren

In het plangebied bevindt zich geen bebouwing en de naast locatie 7 aanwezige houtsingel bevat geen holle bomen. Omdat deze houtsingel aan weerszijden uitkomt in open gebied, is niet te verwachten dat deze een functie heeft als vaste vliegroute voor vleermuizen. De bomen en struiken in de houtsingel bevatten geen holten of nesten, zodat hierin geen verblijven van vleermuizen, eekhoorns of andere strenger beschermde zoogdieren aanwezig zijn.

Tijdens het veldbezoek werden geen sporen van andere zoogdieren, die behoren tot de categorieën 'streng beschermde soorten' of 'overige soorten' aangetroffen. Wel is het mogelijk dat een aantal algemeen in Nederland voorkomende zoogdiersoorten in het plangebied voorkomt. Tabel 1 geeft de zoogdiersoorten die mogelijk een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben.

Tabel 1. Beschermde zoogdiersoorten die mogelijk een permanente verblijfplaats in het onderzoeksgebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	X		
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	X		
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	X		
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	X		
Mol (<i>Talpa europaea</i>)	X		
Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	X		
Haas (<i>Lepus europeus</i>)	X		

FF1 = algemene soorten
FF2 = overige soorten
FF3 = streng beschermde soorten

Vogels

In de twee graslandjes zijn geen nesten van echte weidevogels te verwachten, wegens het gebrek aan diepte (beide graslandjes zijn aan twee kanten ingeklemd tussen varkensstallen en andere gebouwen). In de schuren op locatie Maaijkant 11 bevinden zich geen uilennesten of andere vogelnesten (tijdens het veldbezoek waren van de meeste schuren de daken verwijderd). In het plangebied zijn geen bomen met holten aanwezig, zodat het voorkomen van nestlocaties van 'omgevingsscansoorten' (soorten waarvan Dienst Regelingen, 2009b, een omgevingsscan eist) niet is te verwachten. Jaarrond beschermde vogelnesten zijn eveneens afwezig. Het is wel mogelijk dat er in het broedseizoen algemene vogelsoorten als merel, winterkoning etc. in de te kappen houtsingel broeden. Daarnaast broeden er mogelijk akkervogels als de grasmus in het plangebied.

Overige beschermde soorten

In het plangebied werden alleen algemeen voorkomende, niet beschermde plantensoorten waargenomen. Reptielen en amfibieën werden tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en wateren zijn afwezig (de greppels aan de Maaijkantsestraat stonden volledig droog tijdens het veldbezoek). Het is echter wel mogelijk dat enkele amfibieënsoorten een deel van het plangebied als landhabitat gebruiken (zie tabel 2). In het plangebied zijn geen overige beschermde soorten waargenomen en de aanwezige biotoop is verder ongeschikt als habitat voor dergelijke soorten. Het is onwaarschijnlijk dat dergelijke soorten in het plangebied voorkomen.

Tabel 2. (Potentieel) in het gebied voorkomende beschermde amfibiesoorten. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	X		
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	X		

FF1 = algemene soorten
FF2 = overige soorten
FF3 = streng beschermde soorten

Conclusies

- Gedurende het broedseizoen kunnen er algemene vogels in de te kappen bomen broeden. De houtsingel dient daarom buiten het broedseizoen van de meeste vogelsoorten (15 maart – 15 juli) te worden gekapt.
- Voor het vernietigen van hollen etc. en verstoren van beschermde zoogdieren en amfibieën van de categorie ‘algemene soorten’ voor ruimtelijke ingrepen, bestaat een vrijstelling op grond van ‘AMvB artikel 75’ van de Flora- en faunawet (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005). Er hoeft daarom geen ontheffing te worden aangevraagd.
- De in de Flora- en faunawet genoemde ‘algemene zorgplicht’ is ook op beschermde soorten uit de categorie ‘algemene soorten’ van toepassing. Beschermde diersoorten (ook die van de categorie ‘algemene soorten’) die tijdens het verwijderen van vegetatie en het vergraven van grond worden aangetroffen, moeten direct worden gevangen en in het aangrenzende gebied worden vrijgelaten.

- **Literatuur**

- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff. 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden; European Invertebrate Survey, Leiden.
- Dienst Regelingen. 2009a. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009b. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009c. Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-A. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-B. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Paumen, G.W.F.M. s.a. Landschappelijke inpassing en kwaliteitsverbetering “HCM van Gennip Ulicoten”. Paumen, G.W.F.M. Tuin- & landschapsarchitect Bnt, Roermond.
- Maaikant 11, 5113 BG Ulicoten - PNR 5715AA-270612/081214
- RAVON, 2004. Waarnemingenoverzicht 2002. RAVON, 6: 33-48.
- RAVON, 2006. Waarnemingenoverzicht 2005. RAVON, 24: 46-64.
- RAVON, 2007. Waarnemingenoverzicht 2006. RAVON, 27: 46-64.
- RAVON, 2010. Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008. RAVON, 34: 61-80.
- RAVON, 2011. Waarnemingenoverzicht 2010. RAVON, 42: 105-119.
- RAVON, 2013. Waarnemingenoverzicht 2012. RAVON, 51: 119-132.